

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

UPA2023/46

25. april 2023

Mariia Simonsen

Inuussutissarsiutinik ilinniartitsinerit aamma inuussutissarsiutinik ilinniartitsinerup iluani pikkorissaanerit pillugit Inatsisartut inatsisaannik allanngueq

(Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu
Naalakkersuisoq)

Oqaaseqaat:

Inuussutissarsiutinik ilinniartunngortartut sungiusaammik suliffissamik isumaqatigiissuteqanngikkaluarlutik ilinniakkamik aallartitsisinnaalersinniarlugit inatsimmut allannguutissatut siunnersuut naalakkersuisup saqqummiussaa Inuit Ataqatigiinnit ilassilluarparput. Ilinniartitaanermut naalakkersuisoq ukiup ataatsip matuma siorna ilinniartitaaneq pillugu isumasioqatigiissitsimmat inassutigineqartoq taamaalilluni timitalerneqartussanngorpoq, tamannalu allannguiniarluni iliuuseqarnertut pitsaasutut isigaarput.

Inuusuttuaqqat inuussutissarsiummik ilinniartut aallartittartut ukiuni kingullerni 20-ni 1400-niit 1000-it missaannut ikilisimapput. Tamanna sungiusaammik suliffissamik amigaateqarnermik ilaatigut pissuteqartinneqartarpoq. Sungiusaammik suliffissamik isumaqatigiissuteqanngikkaluarluni ilinniakkamik aallartittoqarsinnaalerneratigut ilinniartut aallartittartut marloriaammik amerlissasut ilimagineqarpoq. Tamanna pitsaasuvoq, malitsigisassaali aamma eqqumaffigineqartariaqarput.

Naatsorsueqqissaartarfiup kisitsisaataai naapertorlugit inuusuttuaqqat arfineq-marluugaangata ataasiinnaq ilinniarfimmut ingerlaqqittarpoq. 16-it 19-illu

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

akornanni ukiullit affaat sinnerujussuarlugit, 64 procentit, ilinniaratillu sulinngillat. Inuusuttuaqqat assassornermik ilinnialernissaminnut piukkunnarsarfissaannik amigaateqartoq tamakkuninnga ilinniarfinnit tikkuarneqartarpoq. Naalakkersuisut kaammattorpavut inuusuttuaqqat meeqqat atuarfianiit naammassigaangamik sapinngisamik amerlanerpaat ilinniakkamik aallartitaqarnissaat pimoorussamik sulissutigeqqullugu. Ilinniarfinnik ilisimasaqartut siunnersuutissaat naalaartariaqarput, inatsimnullu allannguutissap suliarineqarnerani tusarniakkat akissutaat isumassarsiorfissaqqissuupput. Inuusuttuaqqat ilinnialernissaannut piukkunnarsaaneq ilinniarnerminnillu taamateqqajaasut taamaattulluunniit aallarteqqinnissaannik suliaqarneq Majorissat suliassaraat, nukitillu tamakkununga atornerusariaqaraat isumaqarpugut.

Inatsimmut allanguummi pineqarpoq sungiusaammik sulissamik isumaqatigiissuteqanngikkaluarluni ilinnialersinnaaneq. Sungiusaammik sulineq ilinniarnep ingerlanerani kinguartinneqassaaq, nalunngilarpullu sungiusaammik suliffissat assut amigaataasartut. Inatsisip allannguutaatigut aamma ilinniarfimmi sungiusaammik sulisoqarsinnaanera ammaanneqarpoq, ilinniarfinnili tamani tamanna periarfissaanngilaq. Taamaattumik sungiusaammik suliffissanik amerlanerusunik pissarsinissaq pisariaqarluinnarpoq, tamatumanilu assersuutigalugu pisortat sanaartugassaataannik suliariumannittussarsiuussinermi ilinniartoqarnissamik piunasaqaatit qimerlooqqittariaqarsorinarput. Suliffeqarfiit sanaartornermik suliaqartut inuiaqatigiinnut pisussaaffeqarnerat naqissuserneqartariaqarpoq.

Taama oqaaseqarluta inatsimmut allannguutissatut siunnersuut ilinniartitaanermut ataatsimiitaliami suliassanngorlugu innersuupparput.